

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 14 kwietnia 2021 r. dłużnik P. Ż., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Gospodarstwo Rolne (...) w Z., działając na podstawie art. 219 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo Restrukturyzacyjne (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1588 – nazywanej dalej w skrócie „prawem restrukturyzacyjnym”) w zw. z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami (...)19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem (...)19 (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 171 – nazywanej dalej w skrócie „ustawą”), domagał się zatwierdzenia układu z wierzycielami w trybie uproszczonego postępowania o zatwierdzenie układu.

Postanowieniem z 2 lipca 2021 r. Sąd Rejonowy w Elblągu odmówił zatwierdzenia układu przyjętego przez wierzycieli dłużnika P. Ż. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Gospodarstwo Rolne (...) w Z. w restrukturyzacji, P. (...), NIP (...), Regon (...) z siedzibą w miejscowości (...), (...)-(...) Z. w uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu prowadzonym w trybie przepisów prawa restrukturyzacyjnego oraz ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami (...)19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem (...)19 o następującej treści

1. Wierzyciele nie zostają podzieleni na grupy, głosowanie nad przyjęciem układu odbywa się w jednej grupie.
2. Wierzytelności objęte planem układowym (poza wierzycielem hipotecznym Bankiem (...) S.A.) podlegają redukcji w zakresie należności głównej w wysokości 18 %.
3. Układ obejmuje umorzenie wszelkich odsetek za opóźnienie, kar umownych i kosztów dodatkowych (adwokackich, komorniczych, sądowych i innych) naliczanych od należności objętych układem.
4. Zapłata wierzytelności została podzielona na trzy okresy, w których dłużnik zobowiązany będzie dokonywać spłat wedle poniżej wskazanych zasad:
 - a) I okres – obejmujący 3 lata od dnia wejścia układu w życie, 36 rat zbiorczych, z których każda wynosi 7.221,59 zł.
 - b) II okres – obejmujący kolejne 4 lata od dnia wejście układu w życie, kolejne 48 rat zbiorczych, z których każda wynosi 12.928,25 zł.
 - c) III okres obejmuje czas od miesiąca następującego po zakończeniu II okresu do zakończenie zapłaty zobowiązań objętych układem i wynosi 2 lata i 5 miesięcy rat zbiorczych i jednej raty rozliczeniowej, z których każda z rat zbiorczych wynosi 15.074,33 zł. Wysokość raty rozliczeniowej wynika z różnicy wysokości należności objętej układem i dokonywanych na jej poczet spłat i jest indywidualnie ustalona w planie spłaty.
 - d) Układ przewiduje naliczanie odsetek od wierzytelności objętych układem w wysokości 2,5 % rocznie.
 - e) płatność odsetek następuje z dołu, w formie dodatkowej raty odsetkowej. Pierwsza rata odsetkowa płatna jest po upływie 2 lat od dnia wejścia w życie układu.
 - f) każda następna rata odsetkowa naliczana i płatna jest po zamknięciu pełnego roku realizacji układu. Układ przewiduje 9 rat odsetkowych.
5. Czas realizacji planu spłaty dla wierzycieli 9 lat i 6 miesięcy (113 rat regularnych i 1 rata rozliczeniowa).
6. Układ wchodzi w życie w terminie jednego miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu. Pierwsza i każda następna rata (z 113 rat) płacona jest do 15 dnia każdego miesiąca. Raty odsetkowe płatne są do 25 dnia miesiąca po zakończeniu każdego roku wykonania układu.

7. W przypadku wzrostu dochodów dłużnik zobowiązuje się do podniesienia wysokości płaconych rat. Nadwyżka będzie rozdzielona proporcjonalnie.

8. Powyższe propozycje układowe w zakresie spłaty zobowiązań dłużnika w sposób oczywisty dają wyższy stopień zaspokojenia każdego wierzyciela niż w przypadku egzekucji czy upadłości.

Wedle wiedzy, doświadczenia i szacunków dłużnika, przy udziale doradcy restrukturyzacyjnego, przyjęcie powyżej wskazanych warunków układowych pozwoli na zaspokojenie wierzycieli w zakresie większy niż w przypadku egzekucji lub ogłoszenia upadłości dłużnika. Działalność przedsiębiorstwa dłużnika pozwoli na realizację układu i odzyskanie przez wierzycieli przysługujących im wierzytelności w znacznej ich części.

a ponadto wskazał, że podstawę jurysdykcji wyłącznej sądów polskich stanowi art. 3 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) (...) z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.Urz.UE.L.2015.141.19, ze zm.), a postępowanie ma charakter główny w rozumieniu Rozporządzenia.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że obwieszczenie o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu miało miejsce w Monitorze Sądowym i Gospodarczym 15 grudnia 2020 roku. W jego treści wskazano, że dniem układowym był 17 grudnia 2020 r. Następnie nadzorca układu wystąpił z wnioskiem o sprostowanie obwieszczenia w zakresie dnia układowego poprzez wskazanie prawidłowego 15 grudnia 2020 r.

W myśl art. 15 ust. 1 ustawy do uproszczonego postępowania o zatwierdzenie układu stosuje się przepisy prawa restrukturyzacyjnego dotyczące postępowania o zatwierdzenie układu ze zmianami wynikającymi z ustawy, tym samym zastosowanie mają także przepisy ogólne prawa restrukturyzacyjnego w zakresie nieuregulowanym w przepisach dotyczących postępowania o zatwierdzenie układu. Z treści art. 219 i 220 prawa restrukturyzacyjnego wynika natomiast, jakie wymogi formalne powinien spełniać wniosek o zatwierdzenie układu oraz sprawozdanie nadzorca układu.

Nadzorca układu został wezwany do usunięcia braków formalnych sprawozdania przez nadesłanie planu restrukturyzacyjnego, co też uczynił. Sąd Rejonowy wskazał, że nie zawierał on jednak wymaganego art. 140 ust 1 pkt 1 prawa restrukturyzacyjnego testu prywatnego wierzyciela - jeśli w postępowaniu restrukturyzacyjnym może dojść do udzielenia przedsiębiorcy przez państwo wsparcia w jakiegokolwiek formie, plan restrukturyzacyjny zawiera test prywatnego wierzyciela. W niniejszym postępowaniu jednym z wierzycieli był Urząd Skarbowy.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 165 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego sąd odmawia zatwierdzenia układu, jeżeli narusza on prawo, w szczególności jeżeli przewiduje udzielenie pomocy publicznej niezgodnie z przepisami, albo jeżeli jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany.

W ocenie Sądu Rejonowego z treści wniosku o zatwierdzenie układu wynikało, że intencją dłużnika było zawarcie układu z 19 wierzycielami wymienionymi w spisie wierzytelności, w tym z wierzycielem hipotecznym Bankiem (...) S.A. w W.. W związku z tym, że dłużnik miał zamiar objąć układem wierzyciela hipotecznego, to nieprawidłowo, niezgodnie z prawem, nieprecyzyjnie sformułował treść proponowanego układu. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy jeżeli propozycje układowe przewidują pełne zaspokojenie wierzytelności, o której mowa w art. 260 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego, w terminie określonym w układzie, wraz z należnościami ubocznymi, które były przewidziane w umowie będącej podstawą ustanowienia zabezpieczenia, nawet jeżeli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła, albo jej zaspokojenie w stopniu nie niższym od tego, jakiego można się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia – do objęcia tej wierzytelności układem nie jest konieczna zgoda wierzyciela. Wskazany przepis mówi o wierzycielu posiadającym wierzytelność zabezpieczoną na mieniu dłużnika hipoteką.

Nadto art. 19 ust. 1 ustawy stanowi, że w razie objęcia układem wierzytelności, o których mowa w art. 17 ustawy, tych wierzycieli należy traktować jako odrębną kategorię interesów.

Biorąc pod uwagę treść art. 161 prawa restrukturyzacyjnego, który mówił o tym jak propozycje układowe mogły być formułowane, w podziale na grupy interesów, Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że propozycje układowe w niniejszym postępowaniu zostały sformułowane nieprawidłowo i w sposób niezgodny z prawem. Wierzyciel hipoteczny powinien być wyodrębniony w oddzielnej grupie interesów i powinny zostać mu zaproponowane oddzielne propozycje układowe. Treść przedstawionych przez dłużnika propozycji układowych nie przewidywała takiego wyodrębnienia, a jedynie w pkt. 2 wskazywała, że „Wierzytelności objęte planem układowym (poza wierzycielem hipotecznym Bankiem (...) S.A.) podlegają redukcji w zakresie należności głównej w wysokości 18 %.” W ocenie Sądu Rejonowego był to zapis zbyt ogólny, nieprecyzyjny, powodujący, że należało snuć domysły, że być może wierzyciel Bank (...) S.A. w W. ma być zaspokojony w 100 %, ale nie było to wskazane wprost. Ponadto, treść przedstawionych przez dłużnika propozycji układowych w pkt 3 wskazywała, że: „Układ obejmuje umorzenie wszelkich odsetek za opóźnienie, kar umownych i kosztów dodatkowych (adwokackich, komorniczych, sądowych i innych) naliczanych od należności objętych układem”. W tej części układu dłużnik nie wyłączył wierzyciela hipotecznego, a treść art. 17 ust 1. ustawy jednoznacznie wskazuje, że wierzyciel taki powinien być zaspokojony w pełni wraz z należnościami ubocznymi.

Sąd Rejonowy wskazał, że pierwszym ze wskazanych kryteriów oceny zatwierdzenia układu jest jego legalność. Przez naruszenie prawa rozumiane jest naruszenie bezwzględnie obowiązujących przepisów. Sąd Rejonowy miał przy tym na względzie, że przepis art. 165 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego nie dywersyfikował stopnia naruszenia prawa, zatem nawet drobne naruszenie (w znaczeniu niedbalstwa, czy wykonanie zobowiązania po terminie bądź w części) winno zmuszać sąd do odmowy zatwierdzenia układu. Naruszenie przepisów formalnych najczęściej może polegać na: braku wymaganej większości dla przyjęcia układu, wadliwościach związanych z zawiadomieniem wierzycieli i wiążącym się z tym nieprawidłowym ustaleniem koniecznej większości dla przyjęcia układu, udziale w głosowaniu nieuprawnionego wierzyciela czy naruszeniu przez organ pozasądowy swoich obowiązków związanych ze sprawozdawczością w sposób, który wypaczył głosowanie za układem.

Jedynie na marginesie Sąd Rejonowy wskazał, że poza brakiem wymaganego w art. 140 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego elementu planu restrukturyzacyjnego, tj. testu prywatnego wierzyciela, to również w kartach do głosowania błędnie została wskazana data dnia układowego, bowiem wskazano 17 grudnia 2020r., gdy prawidłowym dniem układowym był 15 grudnia 2020 r.

Wobec wskazanych powyżej nieprawidłowości, w oparciu o treść art. 165 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego Sąd Rejonowy odmówił zatwierdzenia układu.

Zażalenie na to postanowienie wniósł dłużnik, zaskarżając je w zakresie punktu I., a zarzucił mu naruszenie:

1. art. 165 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego przez jego błędne zastosowanie skutkujące odmową zatwierdzenia przyjętego przez wierzycieli dłużnika układu i nieprawidłowe uznanie, że treść propozycji układowych dotyczących wierzyciela hipotecznego, w ocenie sądu, narusza prawo,

2. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 165 § 1 prawa restrukturyzacyjnego przez brak wszechstronnego rozważania zebranego w sprawie materiału dowodowego m. in. w postaci propozycji układowych i planu spłaty wierzycieli dłużnika, a wyrażającą się w

- błędnym uznaniu, że warunki układu naruszają prawo,
- błędnym uznaniu, że warunki układu nie gwarantują wierzycielowi hipotecznemu zaspokojenia w pełnej wysokości, choć wyraźnie wskazuje na to punkt 2 propozycji układowych, a nadto błędne przyjęcie, że ów zapis jest zbyt ogólny, podczas gdy stwierdzono w nim, że redukcji podlegają należności główne przysługujące wierzycielom objętym układem za wyjątkiem wierzytelności (...) S.A.,
- błędnym uznaniu, że dla zgodnego z prawem zawarcia układu koniecznym jest zaproponowanie wierzycielowi hipotecznemu oddzielnych - w rozumieniu sądu - innych propozycji układowych, gdy wymogu takiego nie przewidują przepisy ustawy lub prawa restrukturyzacyjnego, a treści art. 155 i 156 prawa restrukturyzacyjnego

wskazują jedynie jaką formę może przybrać proponowana wierzytelnościom restrukturyzacja zobowiązań, natomiast treść art. 162 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego stanowi o zasadzie równego traktowania wierzycieli oraz pozwala na zawarcie układu na warunkach mniej korzystnych, lecz za wyraźną zgodną wierzyciela, brak jest natomiast w przepisach ustaw rozróżnienia bądź wyłączenia stanowiącego, że któraś z tych form restrukturyzacji nie może dotyczyć wierzyciela hipotecznego,

- błędnym uznaniu przez sąd, że brak wyraźnego wskazania w propozycjach układowych na zaspokojenie należności ubocznych wierzyciela hipotecznego narusza prawo, wskutek czego układ o treści zaakceptowanej przez wierzycieli dłużnika nie może zostać zatwierdzony mimo, iż wierzytelność dłużnika hipotecznego ujęta przez dłużnika na liście wierzytelności i w planie spłaty obejmuje całość należności (...) S.A. (473 000 zł oraz 219 000 zł stanowi całość należności na rzecz banku, a nadto w stosunku do tych wierzytelności nie prowadzono postępowań sądowych ani egzekucyjnych, co nie wygenerowało żadnych dodatkowych kosztów),
- błędnym przyjęciu przez sąd, że treść układu dłużnika P. Ż. narusza prawo mimo, iż wierzytelność wierzyciela hipotecznego zgodnie z treścią propozycji układowych podlegała zaspokojeniu w całości, a nadto spłata tych zobowiązań w całości (tj. łącznie z ewentualnymi należnościami ubocznymi i kosztami dodatkowymi) nawet w przypadku ewentualnego oddania przez wierzyciela głosu przeciw lub zaniechania oddania głosu wynika wprost z ustawy, tj. na mocy art. 17 ust. 1 ustawy, który ma charakter gwarancyjny,

3. sprzeczność ustaleń faktycznych z treścią zebranego materiału dowodowego, polegającą na uznaniu, że plan restrukturyzacyjny nie zawiera wymaganego przepisem art. 140 ust 1 pkt 1 prawa restrukturyzacyjnego testu prywatnego wierzyciela, gdy propozycje układowe zawierają wyraźną informację o zaspokojeniu wierzycieli w przypadku zawarcia układu w zakresie większym niż w przypadku egzekucji lub ogłoszenia upadłości dłużnika, sama zaś ustawa nie precyzuje formy jaką ów test winien przyjąć, a we wniosku o zatwierdzenie układu dłużnik dodatkowo wskazał na okoliczności przesądzające o zaspokojeniu interesów wierzyciela publicznego w sposób równorzędny z pozostałymi wierzycielami, przez co wypełnił nałożony na niego ustawą obowiązek testu prywatnego wierzyciela,

4. art. 214 ust. 1 pkt 7 prawa restrukturyzacyjnego w zw. z art. 213 ust. 3 prawa restrukturyzacyjnego w zw. z art. 3 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego przez zlekceważenie przez sąd celu prowadzonego postępowania restrukturyzacyjnego jakim jest dążenie do maksymalnego zaspokojenia wierzycieli dłużnika i uznanie, iż błąd w określeniu w kartach do głosowania dnia układowego na 17.12.2020 r. zamiast na 15.12.2020 r., mimo sprostowania oczywistej omyłki i obwieszczenia w (...) z 4 lutego 2021 r. o prawidłowym dniu układowym wyznaczonym na 15.12.2020 r., niweczą ważność głosu i istotność decyzji podjętej przez poszczególnych wierzycieli, a przez to doprowadzenie do sytuacji, w której sąd uznał w ramach niniejszego postępowania prymat formalizmu nad interesem materialnym, ekonomicznym i społecznym w ramach dokonywanych uzgodnień i ustaleń pomiędzy dłużnikiem i wierzycielami jakie doprowadziły do zawarcia układu.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez zatwierdzenie układu z wierzycielami w trybie uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego i przyznanie mu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

Nadzorca układu dłużnika poparł stanowisko wyrażone w zażaleniu, wskazując na zasadność jego uwzględnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy aprobuje i przyjmuje za własne ustalenia poczynione w sprawie przez Sąd Rejonowy, jak również jego ocenę prawną - bez potrzeby ponownego przytaczania w motywacyjnej uzasadnienia prawidłowej i wyczerpującej argumentacji tego sądu.

W pierwszej należy wskazać, że sąd I instancji nie mógł naruszyć normy określonej w art. 233 § 1 k.p.c. w kształcie postulowanym przez stronę skarżącą. Norma zakodowana w tym przepisie ma na względzie wyłącznie warstwę faktologiczną orzeczenia, a ściślej - proces myślowy skoncentrowany na interpretacji dowodów zgromadzonych w sprawie, ocenie ich wiarygodności i doniosłości w procesie dokonywania ustaleń faktycznych. Innymi słowy art. 233 § 1 k.p.c. dotyczy tylko oceny mocy i wiarygodności dowodów. Przepis ten nie dotyczy zaś poczynionych ustaleń faktycznych, czy wyprowadzonych z materiału dowodowego wniosków. Tym samym naruszenie powołanego przepisu może polegać jedynie na błędnym uznaniu, że przeprowadzony w sprawie dowód ma moc dowodową i jest wiarygodny albo że nie ma mocy dowodowej lub nie jest wiarygodny. Uchybienie tego rodzaju może być skutkiem nieuwzględnienia przez sąd przy ocenie poszczególnych dowodów zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego lub całokształtu zebranego materiału dowodowego, bądź też przeprowadzenia określonych dowodów niezgodnie z zasadami procedury cywilnej. Dla skutecznego postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. konieczne jest wskazanie, jakie konkretnie zasady lub przepisy naruszył sąd przy ocenie poszczególnych dowodów oraz jaki wpływ dane uchybienie miało na wynik sprawy.

Zarówno podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., jak i wtórny w stosunku do niego zarzut sprzeczności ustaleń sądu z treścią zgromadzonego materiału dowodowego, nie były w istocie ukierunkowane na podważenie trafności ustaleń co do faktów, lecz zasadności ich przyporządkowania pod określone normy prawne. Dotyczyły zatem ostatecznie dokonanej przez sąd I instancji oceny prawnej i zastosowania jako podstawy rozstrzygnięcia określonych przepisów prawa materialnego. Błąd sądu polegający na pominięciu przy dokonywaniu oceny prawnej pewnych ustalonych faktów, jak i oparcie tej oceny na stanie faktycznym niedostatecznie ustalonym dla przypisania go określonej normie prawnej, jest błędem w zakresie subsumcji prawa. Na tej podstawie nie można formułować zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., którego materia dotyczy wnioskowania z dowodów o faktach, odmiennie niż przy stosowaniu prawa materialnego polegającego na wnioskowaniu z faktów o prawie. Ustalenie zatem, czy w danym stanie faktycznym warunki układu naruszają prawo, czy też nie, nie było w niniejszej sprawie kwestią oceny dowodów lub ustaleń stanu faktycznego, a zagadnieniem z zakresu stosowania prawa materialnego, a więc – w niniejszej sprawie – w szczególności przepisów art. 165 prawa restrukturyzacyjnego w zw. z art. 140, 155 i 156 prawa restrukturyzacyjnego.

Prawidłowe było uznanie przez sąd I instancji, iż proponowane przez dłużnika warunki układu naruszały prawo, przede wszystkim ze względu na brak w dołączonym planie restrukturyzacyjnym testu prywatnego wierzyciela. Zgodnie z treścią art. 140 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego, jeżeli w postępowaniu restrukturyzacyjnym może dojść do udzielenia przedsiębiorcy przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych wsparcia w jakiegokolwiek formie, w szczególności przez zmniejszenie, w drodze układu, wysokości zobowiązań, rozłożenie spłaty na raty, odroczenie terminu wykonania zobowiązań lub zawieszenie, z mocy prawa lub na podstawie postanowienia sądu lub sędziego-komisarza, postępowań egzekucyjnych prowadzonych w celu dochodzenia wierzytelności, udzielenie pożyczek, kredytów, poręczeń lub gwarancji, plan restrukturyzacyjny dodatkowo zawiera:

1) test prywatnego wierzyciela lub test prywatnego inwestora, stanowiący ocenę, czy wsparcie udzielone w postępowaniu restrukturyzacyjnym i w trakcie wykonywania układu będzie stanowiło pomoc publiczną;

2) ocenę, dokonaną na podstawie informacji przedstawionych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, czy wsparcie udzielone w postępowaniu restrukturyzacyjnym i w trakcie wykonywania układu spełnia kryteria uznania go za pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie wraz z uzasadnieniem.

Zgodnie z treścią art. 140 ust. 2 prawa restrukturyzacyjnego przez test prywatnego wierzyciela należy rozumieć ocenę działań wierzyciela publicznego planowanych w postępowaniu restrukturyzacyjnym i w trakcie oraz w ramach wykonywania układu dokonywaną w celu stwierdzenia, czy wierzyciel publiczny zachowuje się w danym przypadku jak prywatny wierzyciel, działający w normalnych warunkach rynkowych, w szczególności czy prywatny wierzyciel

zaakceptowałyby przewidziane w propozycjach układowych warunki spłaty zobowiązań. W treści art. 140 ust. 3 prawa restrukturyzacyjnego ustawodawca określił natomiast obligatoryjne elementy testu prywatnego wierzyciela, tj.:

1) informację o przewidywanym stopniu zaspokojenia poszczególnych wierzycieli publicznoprawnych w ramach wykonania układu, która zawiera następujące dane, będące podstawą oceny, o której mowa w ust. 2:

a) wysokość objętych układem zobowiązań dłużnika wobec poszczególnych wierzycieli publicznoprawnych,

b) treść propozycji układowych wobec poszczególnych wierzycieli publicznoprawnych;

2) informację o przewidywanym stopniu zaspokojenia poszczególnych wierzycieli publicznoprawnych w postępowaniu upadłościowym, które byłoby prowadzone wobec dłużnika, zawierającą następujące dane, będące podstawą oceny, o której mowa w ust. 2:

a) wartość majątku dłużnika ze wskazaniem obciążeń,

b) przewidywaną wysokość kosztów postępowania upadłościowego,

c) kategorię, w której byliby zaspokajani poszczególni wierzyciele publicznoprawni w postępowaniu upadłościowym;

3) ocenę, czy wierzytelności wierzyciela publicznoprawnego będą zaspokojone w większym stopniu w przypadku zawarcia i wykonania układu, czy w postępowaniu upadłościowym.

Jak prawidłowo ustalił sąd I instancji jednym z wierzycieli wnioskodawcy jest Urząd Skarbowy w I.. Tym samym, w realiach przedmiotowej sprawy zastosowanie znajdowała regulacja art. 140 prawa restrukturyzacyjnego. Nie ulegało również wątpliwości, że test prywatnego wierzyciela nie został dołączony do uzupełnionego 9 czerwca 2021 r. planu restrukturyzacyjnego. O ile należało się zgodzić ze skarżącym, że treść art. 140 prawa restrukturyzacyjnego nie precyzuje formy, jaką test prywatnego wierzyciela powinien przyjąć, to w żadnym wypadku nie może być mowy o tym, by rozważania przedstawione przez dłużnika w treści wniosku o zatwierdzenie układu (strona 4 pkt e wniosku „Pomoc publiczna. Test prywatnego wierzyciela”), mogły zostać uznane za odpowiadające wymogom z art. 140 ust. 3 prawa restrukturyzacyjnego. Dla prawidłowego przeprowadzenia testu wierzyciela prywatnego niezbędne jest bowiem przeprowadzenie ściśle określonych analiz, a w konsekwencji konieczne jest uwzględnienie w planie restrukturyzacyjnym informacji, o których mowa w art. 140 ust. 3 prawa restrukturyzacyjnego. Podkreślić należy jednocześnie, że wynikające z tak opracowanej informacji porównanie dywidendy upadłościowej i dywidendy restrukturyzacyjnej ma stanowić czytelną informację uzasadniającą przeprowadzenie postępowania restrukturyzacyjnego z punktu widzenia interesu wierzyciela dysponującego środkami publicznymi. Może być przy tym istotnym czynnikiem motywującym rynkowe zachowania podmiotów udzielających pomocy publicznej. Dla uzyskania wyniku pozytywnego przeprowadzanego testu wierzyciela prywatnego niezbędne jest natomiast, by dywidenda restrukturyzacyjna dla wierzyciela dysponującego środkami publicznymi była wyższa niż dywidenda upadłościowa.

W ocenie Sądu Okręgowego analiza przedstawiona przez dłużnika w treści wniosku o zatwierdzenie układu w żadnym wypadku nie spełniała powyższych standardów. Dłużnik nie odniósł się w ogóle do wysokości objętych układem zobowiązań dłużnika wobec poszczególnych wierzycieli publicznoprawnych. Nie zawarł również treść propozycji układowych wobec poszczególnych wierzycieli publicznoprawnych. Jak już wyżej wskazano, na podsumowanie testu prywatnego wierzyciela powinna składać się również indywidualna ocena każdej wierzytelności i każdego wierzyciela oraz ustalenie czy zgodnie z przeprowadzoną projekcją proponowane w postępowaniu restrukturyzacyjnym propozycje układowe gwarantują wyższy stopień zaspokojenia niż w wypadku upadłości dłużnika. Standardu tego z całą pewnością nie spełnia stwierdzenie, że „wedle wiedzy, doświadczenia i szacunków dłużnika, przyjęcie warunków układowych pozwoli na zaspokojenie wierzycieli w zakresie większym niż w przypadku egzekucji lub ogłoszenia upadłości dłużnika”.

Uzasadnione wątpliwości Sądu Okręgowego budziło przy tym stanowisko skarżącego, iż test prywatnego wierzyciela został wykonany już wcześniej, o czym świadczyć miałyby treść zawarta w propozycjach układowych. Pozostawiając na boku okoliczność, że poczynione przez dłużnika rozważania cechuje skrajnie wysoki stopień ogólności, gdyby w rzeczywistości test taki przeprowadzono, dłużnik winien przedstawić jego szczegółowe wyniki, choćby na etapie postępowania odwoławczego. Skoro to nie nastąpiło to twierdzenia skarżącego w tym zakresie traktować należało jako przyjętą taktykę procesową, nasuwającą korzystne dla dłużnika wnioski. Już tylko z powyższych przyczyn wniosek o zatwierdzenie układu nie mógł zostać uwzględniony.

Słusznie także przyjął Sąd Rejonowy, że w związku z zamiarem objęcia układem wierzyciela hipotecznego (Banku (...) S.A. w W.) dłużnik nieprawidłowo sformułował treść proponowanego układu. Ten wierzyciel hipoteczny powinien być wyodrębniony w oddzielnej grupie interesów i powinny zostać mu zaproponowane oddzielne propozycje układowe. Tymczasem, już w punkcie 1. propozycji układowych dłużnik wskazuje, że wierzyciele nie zostają podzieleni na grupy, a głosowanie nad przyjęciem odbywa się w jednej grupie. Takie postanowienie układowe pozostawało w sprzeczności z treścią art. 19 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym w razie objęcia układem wierzytelności zabezpieczonych na mieniu dłużnika m. in. hipoteką, takich wierzycieli należy traktować jako odrębną kategorię interesów. Taką regulację należy rozpatrywać w kategorii wiążącego w przyspieszonym postępowaniu układowym wyjątku od reguły, zgodnie z którą zasady restrukturyzacji zobowiązań muszą być jednakowe dla wszystkich wierzycieli. Jakkolwiek bowiem prawo restrukturyzacyjne utrzymuje generalną zasadę, że warunki restrukturyzacji zobowiązań winny być jednakowe dla wszystkich wierzycieli, w tym wypadku podział wierzycieli na grupy umożliwiać ma przedstawienie osadzonych w realiach prowadzonej działalności propozycji układowych skierowanych do oznaczonej grupy wierzycieli (jednakowych dla danej tej grupy), a zarazem różniących się w odniesieniu do każdej z grup w sposób, który uzasadniony jest interesami na linii dłużnik – wierzyciel. Ocenę akceptowalności formułowanych propozycji antycypować winien podmiot składający propozycje układowe. W ocenie Sądu Okręgowego obowiązkowi temu dłużnik nie uczynił zadość.

W punkcie 2. proponowanego układu dłużnik wskazał, że wierzytelności objęte planem układowym (poza wierzycielem hipotecznym Bankiem (...) S.A.) podlegają redukcji w zakresie należności głównej w wysokości 18 %. Jakkolwiek zgodzić można się ze skarżącym, że takie postanowienie układowe nie nasuwa wątpliwości interpretacyjnych, to w punkcie 3. proponowanego układu dłużnik wskazał, że układ obejmuje umorzenie wszelkich odsetek za opóźnienie, kar umownych i kosztów dodatkowych (adwokackich, komorniczych, sądowych i innych) naliczanych od należności objętych układem. W tej części układu dłużnik nie wyłączył już wierzyciela hipotecznego, a – jak słusznie dostrzegł sąd I instancji – treść art. 17 ust. 1 ustawy wskazuje w sposób jednoznaczny, że zgoda wierzyciela hipotecznego na objęcie wierzytelności układem nie jest wymagana, jeżeli propozycje układowe przewidują pełne zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką (lub innej wymienionej w art. 260 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego) wraz z należnościami ubocznymi, które były przewidziane w umowie będącej podstawą ustanowienia zabezpieczenia, nawet jeżeli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła albo jej zaspokojenie w stopniu nie niższym od tego, jakiego można się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia. Skutki układu procedowanego bez zgody wierzyciela rzeczowego, nie zatem mogą pogarszać jego sytuacji prawnej. Bezwzględna dolną granicą poziomu jego spłaty jest kwota, którą wierzyciel ten mógłby uzyskać z zaspokojenia się z przedmiotu zabezpieczenia. Ustawa stanowi o „stopniu nie niższym od tego, jakiego (wierzyciel) może się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia”. Przez „stopień nie niższy” należy rozumieć kwotę nie niższą.

Nie ulega wątpliwości Sądu Okręgowego, że redukcja wierzytelności wierzyciela hipotecznego o wszelkie odsetki za opóźnienie, kary umowne i koszty dodatkowe (adwokackie, komornicze, sądowe i inne) naliczane od należności objętych układem, nie przewiduje pełnego zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką. Nie przewiduje także zaspokojenia wierzyciela hipotecznego w stopniu nie niższym od tego, jakiego można się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia. Takiej oceny nie zmienia eksponowana w zażaleniu okoliczność, iż na dzień układowy należności wierzyciela hipotecznego, które dłużnik objął układem, stanowiły całość należności, jakie przysługiwały bankowi przysługiwały wobec dłużnika. Treść art. 17

ust. 1 ustawy nakazuje bowiem porównanie hipotetycznego („jakiego można się spodziewać”) stopnia zaspokojenia wierzyciela w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia, a te niewątpliwie obejmują należności, jakie powstałyby w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia. Chodzi tutaj bowiem o kwotę uzyskaną przez wierzyciela w ramach postępowania o charakterze egzekucyjnym. Ustawodawca nie przesądził przy tym, czy chodzi o egzekucję syngularną, w ramach sądowego postępowania egzekucyjnego lub egzekucji w administracji, czy też o egzekucję uniwersalną, w ramach postępowania upadłościowego. Dlatego też trzeba przyjąć propozycję, zgodnie z którą wierzyciel jest zaspokajany w ramach postępowania egzekucyjnego syngularnego prowadzonego na jego wniosek.

Nie sposób zgodzić się również ze skarżącym, by nadmierną wagę sąd I instancji nadał okoliczności błędnego wskazania daty dnia układowego na kartach do głosowania. Przepis art. 213 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego statuuje katalog obligatoryjnych elementów karty do głosowania. Treść karty do głosowania nie może pozostawiać żadnych wątpliwości, że wierzyciel miał pełną świadomość co do przedmiotu głosowania, a suma wierzytelności zaznaczona na karcie powinna obejmować całą wierzytelność główną przysługującą dłużnikowi wraz z odsetkami i innymi wierzytelnościami ubocznymi według stanu na dzień układowy (art. 213 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 213 ust. 1 pkt 7 prawa restrukturyzacyjnego). Podobnie ma się rzecz w przypadku kwoty wierzytelności głosującego wierzyciela (art. 213 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 213 ust. 1 pkt 7 prawa restrukturyzacyjnego). W związku z tym wadliwe oznaczenie w kartach do głosowania dnia układowego skutkowało jednocześnie wadliwym oznaczeniem kwoty wierzytelności głosującego wierzyciela oraz sumy wierzytelności objętej układem.

Należy mieć jednak na względzie, że sąd I instancji nie stwierdził bynajmniej, by brak elementów treści karty do głosowania, wskazanych w art. 213 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego przesądzał o jej nieważności. Uwagi sądu dotyczące błędnego oznaczenia dnia układowego w kartach do głosowania miały charakter drugorzędny. Zasadniczą przesłanką, która legła u podstaw zaskarżonego orzeczenia, były braki w zakresie testu prywatnego wierzyciela oraz treści proponowanego układu w kontekście zamiaru objęcia układem wierzyciela hipotecznego, a powyższą ocenę Sąd Okręgowy podzielił w całości. O ile bowiem wadliwość w zakresie oznaczenia dnia układowego mogłaby zostać przez dłużnika usunięta, to rażące braki w treści propozycji układowych w żadnym wypadku nie mogły zostać konwalidowane w toku postępowania układowego, co skutkowało odmową zatwierdzenia układu w trybie art. 165 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego.

Mając powyższe okoliczności na względzie zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. i art. 209 prawa restrukturyzacyjnego.

SSO Jolanta Safader – Skwarlińska SSO Mirosław Tułodziecki SSR Anita Różalska (del.)